2022: Q1

CEO INDEX

ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ASSOCIATION OF CHIEF EXECUTIVE OFFICERS

Μια έρευνα της ΕΑΣΕ σε συνεργασία με την ICAP CRIF

Τριμηνιαίος Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

Η έρευνα για την κατάρτιση του δείκτη πραγματοποιείται από την Εταιρεία Ανώτατων Στελεχών Επιχειρήσεων **(ΕΑΣΕ)**, φορέα που εκφράζει και εκπροσωπεί το ανώτατο επαγγελματικό μάνατζμεντ στην Ελλάδα, με μέλη ανώτατα στελέχη των σημαντικότερων εταιρειών της χώρας, σε συνεργασία με την **ICAP CRIF**, ως τον μεγαλύτερο όμιλο παροχής υπηρεσιών προς επιχειρήσεις. Η έρευνα διεξάγεται κάθε τρίμηνο στα κορυφαία διευθυντικά στελέχη των μεγαλύτερων ελληνικών επιχειρήσεων με σκοπό την καταγραφή των εκτιμήσεων τους για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και τις προβλέψεις τους για το εγγύς μέλλον.

Μεθοδολογία

Η έρευνα διεξάγεται στους CEO (Διευθύνοντες Συμβούλους, Προέδρους, Γενικούς Διευθυντές) των 2.080 μεγαλύτερων ελληνικών επιχειρήσεων. Στον πληθυσμό αυτό προστίθενται τα μέλη της ΕΑΣΕ, έτσι ο πληθυσμός ανέρχεται σε 2.540. Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει 12 ερωτήσεις, η συμπλήρωση και καταχώρηση του οποίου γίνεται ηλεκτρονικά μέσω ειδικής online survey πλατφόρμας. Οι 10 βασικές ερωτήσεις αφορούν την τρέχουσα κατάσταση της οικονομίας και τις μελλοντικές προσδοκίες, ενώ στους CEO απευθύνονται 2 επιπλέον ερωτήσεις που αφορούν σημαντικά θέματα γενικότερου οικονομικού ενδιαφέροντος κατά την περίοδο διεξαγωγής της έρευνας. Από το σύνολο των απαντήσεων στις 10 βασικές ερωτήσεις κατασκευάζεται ο γενικός δείκτης (ΕΑΣΕ/ICAP CRIF-CEO General Index). Από τις απαντήσεις που αφορούν μόνο στην τρέχουσα οικονομική κατάσταση κατασκευάζεται ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης (ΕΑΣΕ/ICAP CRIF-CEO Current status Index), ενώ από τις απαντήσεις που σχετίζονται με τις μελλοντικές εκτιμήσεις κατασκευάζεται ο δείκτης προσδοκιών (ΕΑΣΕ/ICAP CRIF-CEO Expectation Index). Η μετατροπή των απαντήσεων σε δείκτη και στη συνέχεια σε χρονολογική σειρά πραγματοποιήθηκε με την χρήση της μεθόδου net-balances (διαφορές θετικών-αρνητικών απαντήσεων)[1]. Όλοι οι δείκτες είναι τριμηνιαίοι με βάση το 4^{0} τρίμηνο του 2008 που πραγματοποιήθηκε η πρώτη έρευνα. Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας περιλαμβάνει επιπλέον την ποσοστιαία κατανομή των απαντήσεων ανά ερώτηση, ενώ γίνεται ανάλυση των απαντήσεων ανάλογα με το μέγεθος των επιχειρήσεων οι οποίες διακρίθηκαν σε τρία στρώματα με κριτήριο την απασχόληση (Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις με απασχόληση που δεν υπερβαίνει τα 100 άτομα, μεγάλες επιχειρήσεις με 101-300 εργαζόμενους και πολύ μεγάλες επιχειρήσεις με 301 απασχολούμενους και άνω) και ανάλογα με τον τομέα δραστηριοποίησης όπου οι επιχειρήσεις διακρίθηκαν σε τρία στρώματα (αγροτικά προϊόντα-βιομηχανία-ενέργεια-κατασκευές, εμπόριο, υπηρεσίες). Το δείγμα ενημερώνεται σε κάθε έρευνα κατά ένα μικρό ποσοστό, ώστε να παρακολουθεί τις εξελίξεις των οικονομικών μεγεθών των επιχειρήσεων καθώς και τις μετακινήσεις των ανώτατων στελεχών.

---

[1] OECD, *Business Tendency Surveys-A handbook*, 2003

Οι τρέχουσες διεθνείς οικονομικές εξελίξεις και η κατάσταση στην Ελλάδα

Σύμφωνα με τις πρόσφατες εκτιμήσεις της Eurostat κατά το 4ο τρίμηνο του 2021 το ΑΕΠ των 19 χωρών της ευρωζώνης αυξήθηκε κατά 0,4% έναντι του προηγούμενου τριμήνου και των 27 χωρών μελών της Ε.Ε κατά 0,3%[2]. Σε σύγκριση με το 4ο τρίμηνο του 2020 ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ σημείωσε άνοδο κατά 4,8% στην ευρωζώνη και 4,6% στην ΕΕ(27). Στις ΗΠΑ ο ρυθμός ανάπτυξης το τέταρτο τρίμηνο του 2021 (έναντι του 4ου τριμήνου 2020) διαμορφώθηκε σε +5,6%. Η υψηλότερη αύξηση έναντι του αντίστοιχου τριμήνου του προηγούμενου έτους καταγράφηκε στην Σλοβενία (10,5%) και ακολούθησαν Ιρλανδία και Μάλτα (10,0%), Κροατία (9,9%), Εσθονία (8,8%), Πολωνία (7,6%), Ουγγαρία (7,0%), Ιταλία (6,2%), Ολλανδία (6,0%), Κύπρος (5,9%), Πορτογαλία (5,8%), Βέλγιο και Αυστρία (5,6%), Γαλλία (5,4%), Ισπανία και Σουηδία (5,2%), Λιθουανία και Λουξεμβούργο (4,8%), Βουλγαρία (4,7%), Δανία (4,4%), Ρουμανία (3,9%), Τσεχία (3,6%), Λετονία (3,1%), Φινλανδία (2,9%), Γερμανία (1,8%) και Σλοβακία (1,2%). Για την Ελλάδα η ανάπτυξη διαμορφώθηκε σε 7,7% ενώ για το σύνολο του 2021 σύμφωνα με τις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η ετήσια ανάπτυξη στην Ελλάδα εκτιμάται σε +8,5%[3].

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος (ESI)[4] για την ευρωζώνη αυξήθηκε σε 113,2 τον Μάρτιο του 2021 έναντι 110,0 τον Δεκέμβριο.

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος τον Απρίλιο του 2022.

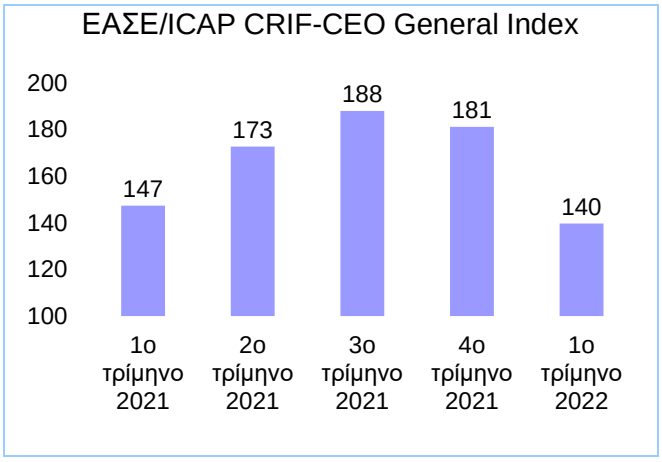

Το πρώτο τρίμηνο του 2022 ο γενικός δείκτης οικονομικού κλίματος (ΕΑΣΕ/ICAP CRIF-CEO General Index) σημείωσε σημαντική πτώση στις 140 μονάδες. Η υποχώρηση του δείκτη οφείλεται στις αρνητικές συνθήκες που διαμορφώθηκαν μετά την εισβολή στην Ουκρανία και την αβεβαιότητα μεταξύ των CEOs για τον χρόνο λήξης των πολεμικών επιχειρήσεων, την επαναφορά στην κανονικότητα, τις νέες διεθνείς οικονομικές σχέσεις που θα επικρατήσουν και την επίδραση τους στην Ελληνική οικονομία και τις επιχειρήσεις.

[2] Eurostat, euroindicators, 8 March 2022.

[3] European Commission, European Economic Forecast – Winter 2022, February 2022.

[4] European Commission, Business and consumer survey results for March 2022, 30 March 2022.

Η ανάλυση των αποτελεσμάτων ανά κατηγορία μεγέθους δείχνει σημαντική πτώση του δείκτη σε όλα τα μεγέθη επιχειρήσεων, ωστόσο η μείωση στις πολύ μεγάλες επιχειρήσεις ήταν μικρότερη έναντι των υπολοίπων.

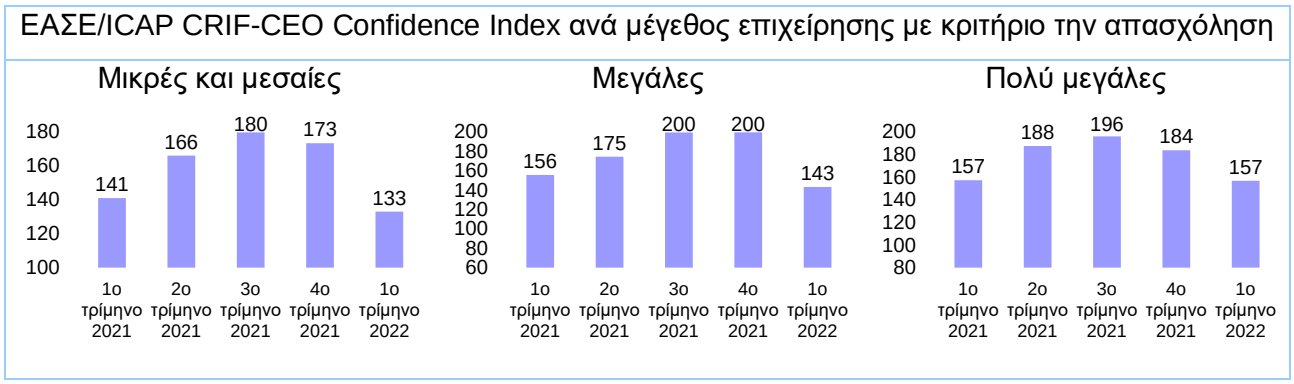

Ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης (ΕΑΣΕ-CEO Current status Index) σημείωσε υποχώρηση στις 136 μονάδες, ενώ και ο δείκτης προσδοκιών (ΕΑΣΕ-CEO Expectation Index) μειώθηκε για δεύτερο συνεχόμενο τρίμηνο στις 144 μονάδες.

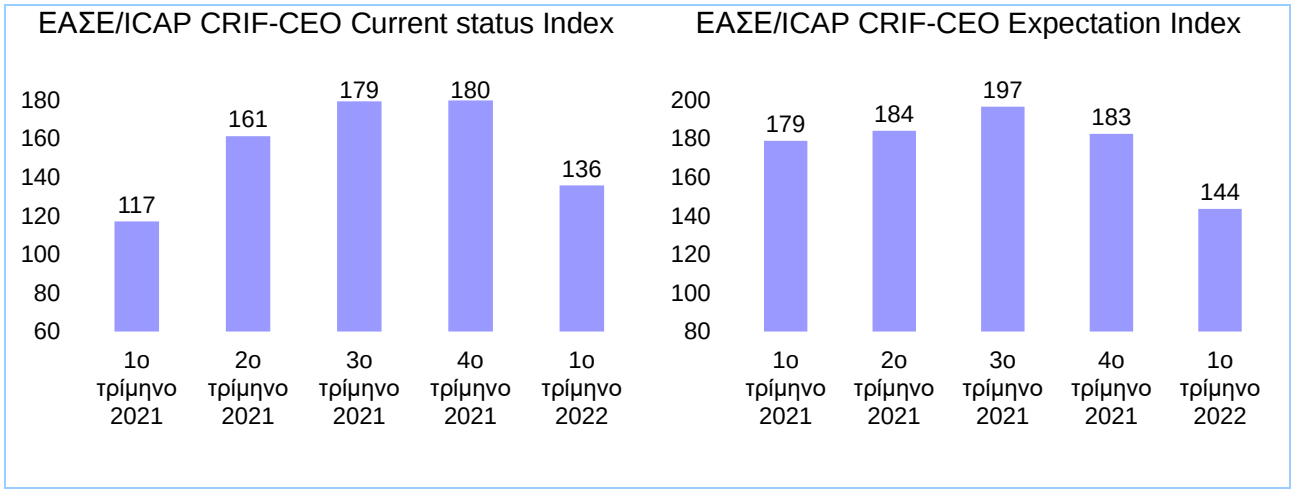

Τα αναλυτικά αποτελέσματα της έρευνας Μαρτίου-Απριλίου 2021

Ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης της χώρας παρουσίασε κάθετη πτώση στις 160 μονάδες έναντι 257 το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που δηλώνουν ότι βελτιώθηκε η τρέχουσα οικονομική κατάσταση της χώρας συγκρινόμενη με 1 έτος πριν, μειώθηκε σε 20% έναντι 73% το προηγούμενο τρίμηνο. Παράλληλα το ποσοστό των CEOs που δηλώνει ότι επιδεινώθηκε η τρέχουσα οικονομική κατάσταση της χώρας αυξήθηκε σε 52% έναντι 7% το προηγούμενο τρίμηνο.

Η τρέχουσα οικονομική κατάσταση της χώρας συγκρινόμενη με 1 έτος πριν

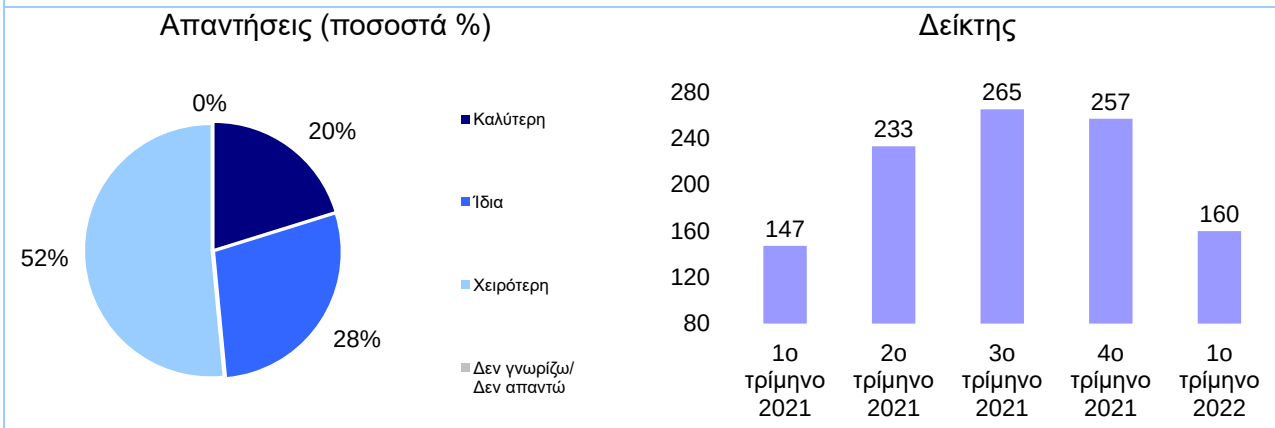

Ο δείκτης πρόβλεψης της οικονομικής κατάστασης της χώρας ένα έτος μετά παρουσίασε πτώση στις 156 μονάδες έναντι 230 μονάδων το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που εκτιμά ότι η οικονομική κατάσταση της χώρας θα είναι καλύτερη στο επόμενο έτος διαμορφώθηκε σε 28%, έναντι 65% το προηγούμενο τρίμηνο.

Η εκτίμηση για την οικονομική κατάσταση της χώρας 1 έτος μετά

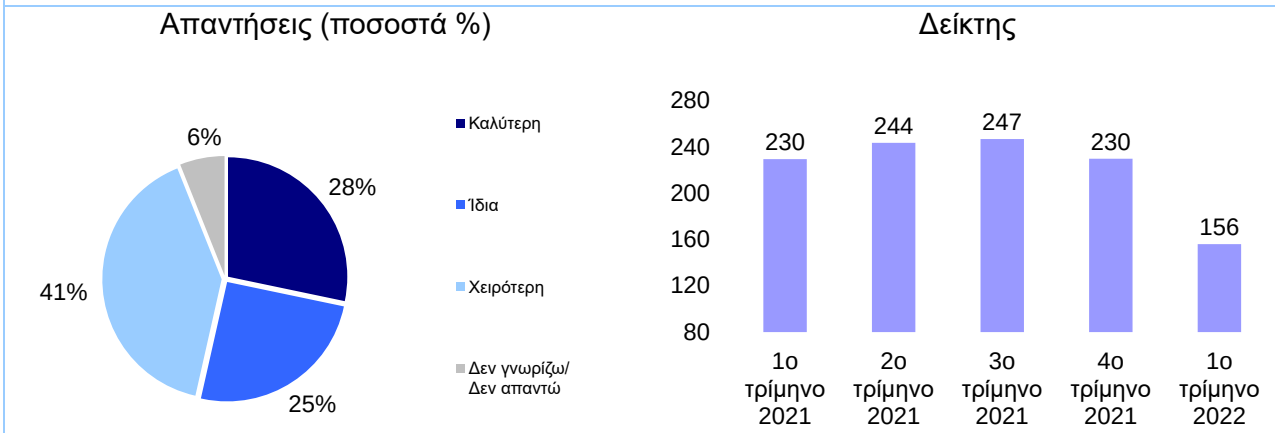

Ο δείκτης της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης του κλάδου στον οποίο δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις επιδεινώθηκε στις 156 μονάδες έναντι 222 το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που δηλώνουν ότι η τρέχουσα κατάσταση του κλάδου τους είναι καλύτερη σε σχέση με 1 έτος πριν μειώθηκε σε 25% έναντι 64% το προηγούμενο τρίμηνο, ποσοστό που μειώνεται ακόμα περισσότερο σε 14% για τους CEOs των εμπορικών επιχειρήσεων.

Η τρέχουσα οικονομική κατάσταση του κλάδου δραστηριοποίησης σε σχέση με 1 έτος πριν

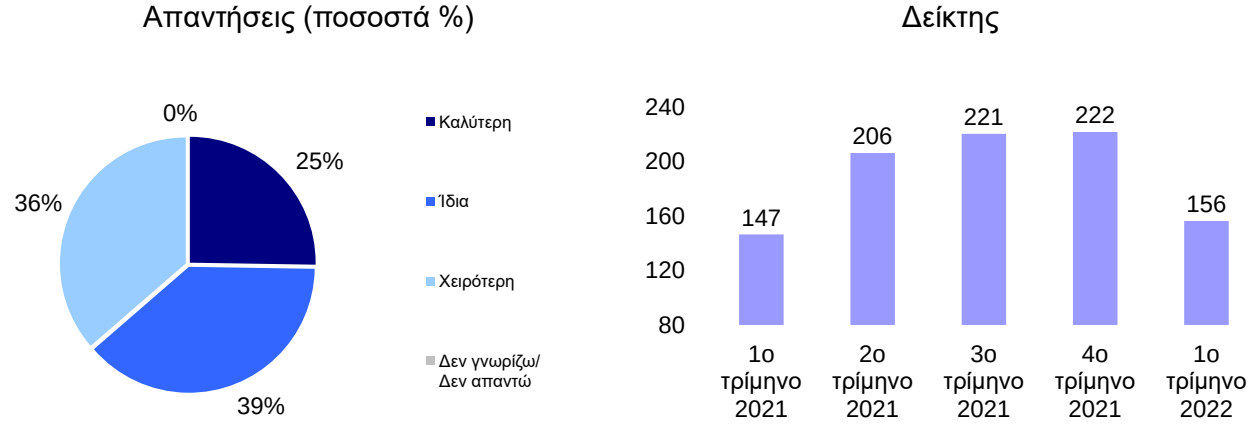

Ο δείκτης προσδοκιών για την οικονομική κατάσταση του κλάδου δραστηριοποίησης παρουσίασε πτώση στις 157 μονάδες έναντι 209 το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που θεωρούν ότι σε ένα χρόνο οι κλάδοι που δραστηριοποιούνται θα είναι σε καλύτερη οικονομική κατάσταση σε σχέση με την τωρινή μειώθηκε σημαντικά σε 30% έναντι 59% το προηγούμενο τρίμηνο, ενώ το ποσοστό αυτό διαμορφώθηκε σε 40% για τους CEOs των πολύ μεγάλων επιχειρήσεων.

Η εκτίμηση για την οικονομική κατάσταση του κλάδου δραστηριοποίησης 1 έτος μετά

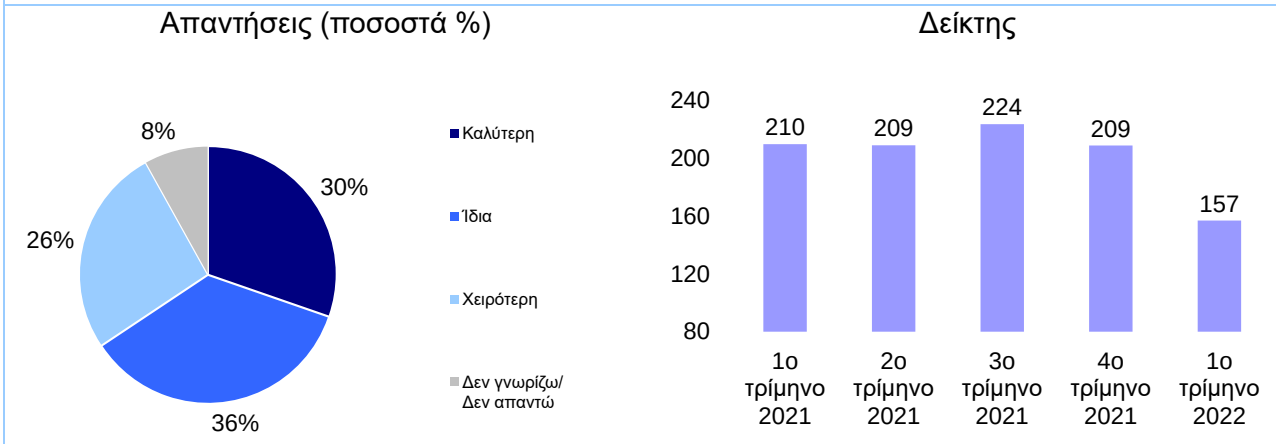

Ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης των εταιρειών σημείωσε πτώση στις 117 μονάδες έναντι 157 μονάδων το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που δηλώνουν ότι η τρέχουσα οικονομική κατάσταση των εταιρειών τους έχει βελτιωθεί σε σχέση με ένα έτος πριν μειώθηκε σε 48%, ποσοστό που αυξημένο σε 60% για τους CEOs των πολύ μεγάλων επιχειρήσεων.

Η τρέχουσα οικονομική κατάσταση της εταιρείας συγκρινόμενη με 1 έτος πριν

Απαντήσεις (ποσοστά %)

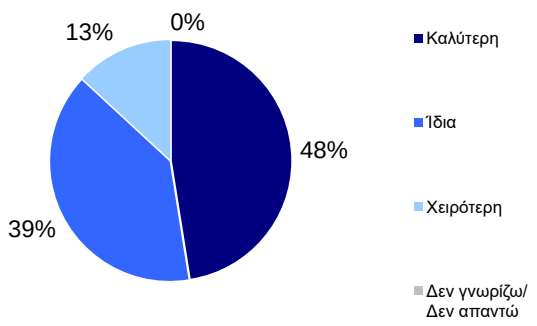

Δείκτης

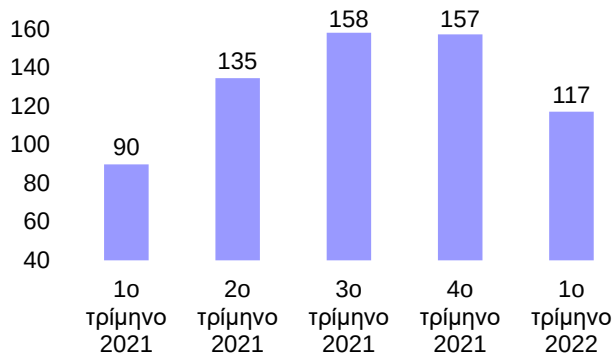

Ο δείκτης προσδοκιών των CEOs για την οικονομική κατάσταση της εταιρείας τους το επόμενο έτος μειώθηκε στις 124 μονάδες έναντι 160 μονάδων το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που αναμένει βελτίωση στο επόμενο έτος ανήλθε σε 38%, ποσοστό που είναι αυξημένο σε 53% για τους CEOs των πολύ μεγάλων επιχειρήσεων.

Η εκτίμηση για την οικονομική κατάσταση της εταιρείας 1 έτος μετά

Απαντήσεις (ποσοστά %)

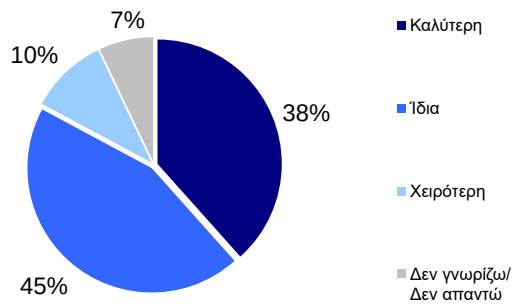

Δείκτης

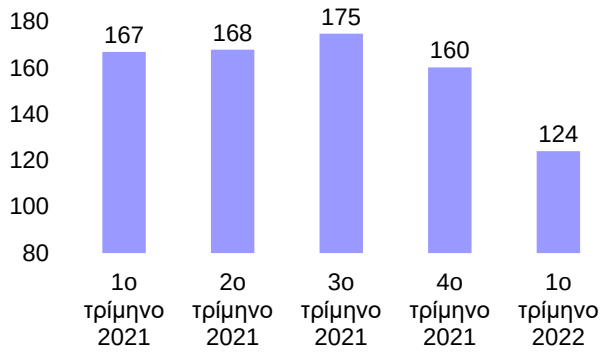

Ο δείκτης τρεχουσών δαπανών για επενδύσεις παγίου κεφαλαίου σημείωση μικρότερη πτώση και διαμορφώθηκε στις 120 μονάδες έναντι 140 το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που δηλώνουν ότι η τρέχουσα επενδυτική δαπάνη των επιχειρήσεων που διοικούν είναι υψηλότερη σε σχέση με το προηγούμενο έτος ανήλθε σε 25% έναντι 39% το προηγούμενο τρίμηνο.

Η τρέχουσα δαπάνη για επενδύσεις παγίου κεφαλαίου της εταιρείας σε σχέση με 1 έτος πριν

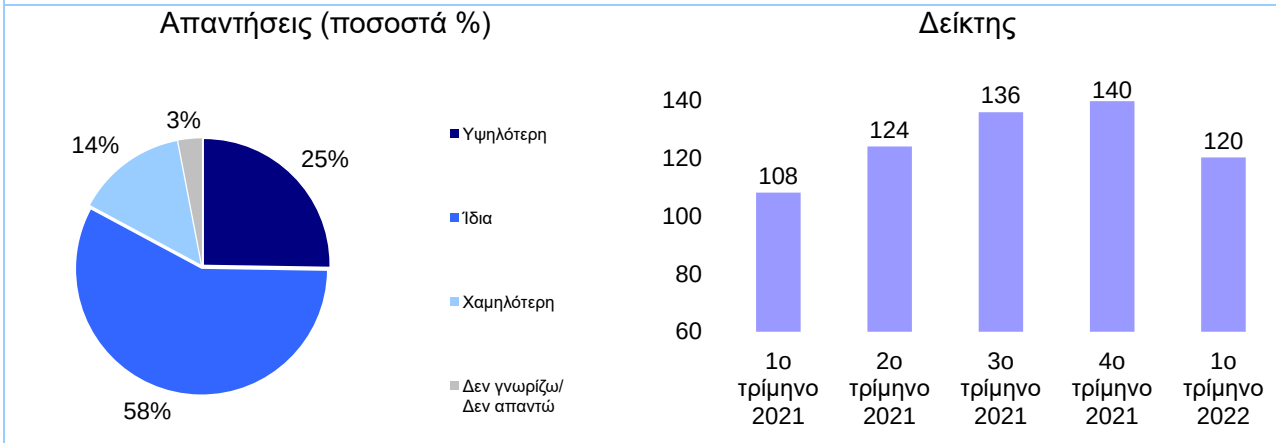

Ο δείκτης επενδυτικών προσδοκιών παρουσίασε και αυτός επιδείνωση στις 137 μονάδες έναντι 157 μονάδων το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που δηλώνουν ότι οι επενδυτική δαπάνη στις επιχειρήσεις τους θα είναι υψηλότερη κατά τον επόμενο χρόνο, από 44% το προηγούμενο τρίμηνο μειώθηκε σε 28%, μερίδιο που αυξάνεται σε 43% για τους CEOs των βιομηχανικών επιχειρήσεων.

Η εκτίμηση για την δαπάνη επενδύσεων παγίου κεφαλαίου της εταιρείας 1 έτος μετά

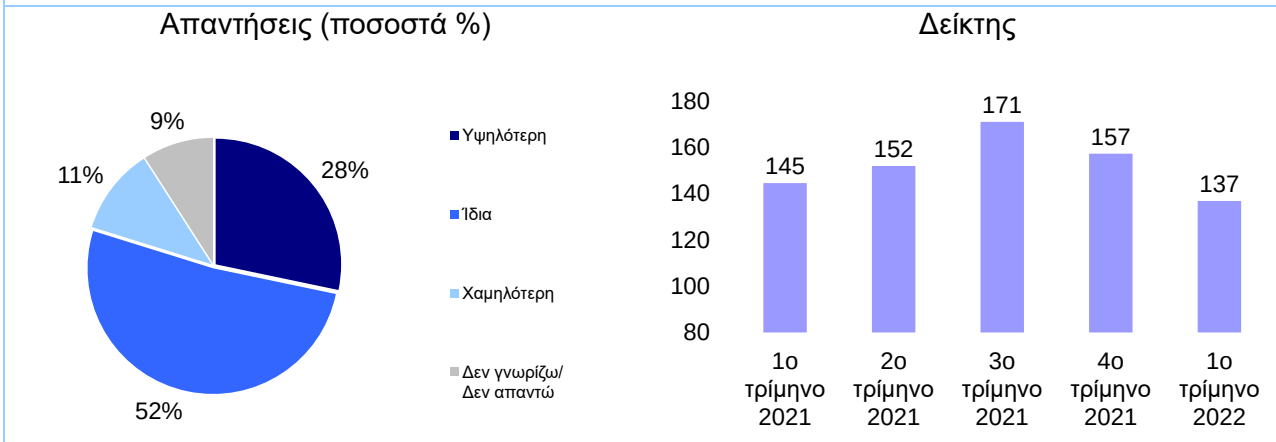

Ο δείκτης τρέχουσας απασχόλησης σε αντίθεση με όλους τους υπόλοιπους δείκτες παρουσίασε έστω και οριακή άνοδο στις 125 μονάδες έναντι 124 το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που δηλώνουν ότι ο αριθμός των εργαζομένων στις επιχειρήσεις που διοικούν είναι μεγαλύτερος σε σύγκριση με ένα έτος πριν διαμορφώθηκε σε 52%, ποσοστό το οποίο είναι αυξημένο σε 67% για τις πολύ μεγάλες επιχειρήσεις.

Ο αριθμός εργαζομένων της εταιρείας συγκρινόμενος με 1 έτος πριν

Απαντήσεις (ποσοστά %)

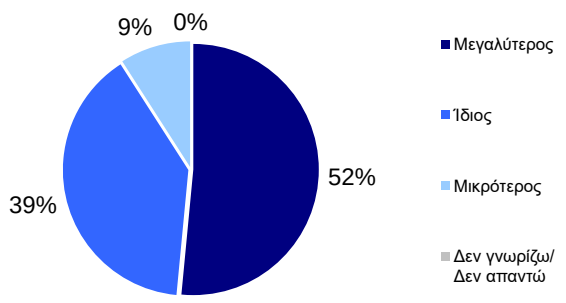

Δείκτης

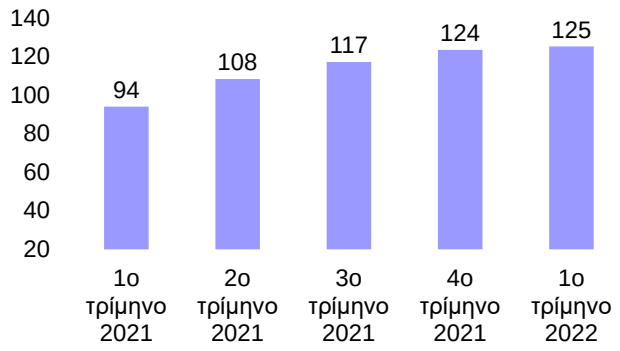

Ωστόσο ο δείκτης προσδοκιών απασχόλησης παρουσίασε επιδείνωση στις 144 μονάδες έναντι 156 του προηγούμενου τριμήνου. Το μερίδιο των CEOs που δηλώνουν ότι η απασχόληση στις εταιρείες που διοικούν θα είναι αυξημένη 1 έτος μετά διαμορφώθηκε σε 35% έναντι 46% το προηγούμενο τρίμηνο. Οι πολύ μεγάλες επιχειρήσεις διαφοροποιούνται σημαντικά έναντι των υπολοίπων αφού οι CEOs που τις διοικούν δήλωσαν σε ποσοστό 60% ότι η απασχόληση των εταιρειών τους θα είναι αυξημένη 1 έτος μετά.

Ο αριθμός εργαζομένων της εταιρείας 1 έτος μετά

Απαντήσεις (ποσοστά %)

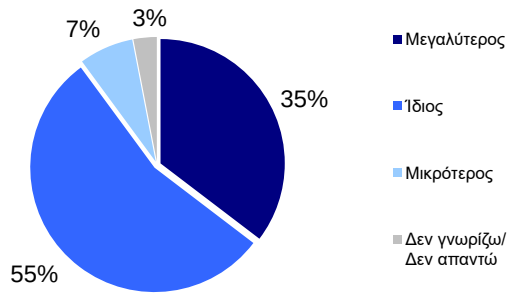

Δείκτης

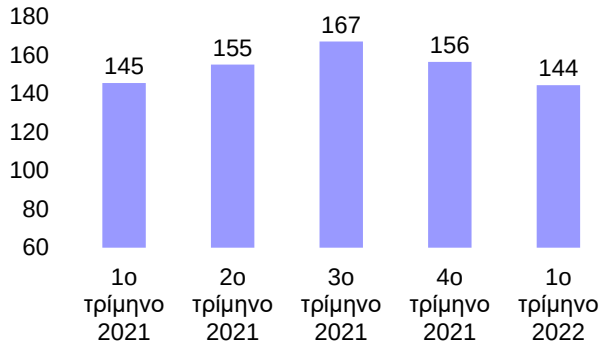

Εκτός των βασικών ερωτήσεων που υποβάλλονται κάθε τρίμηνο στους CEOs, ζητήθηκε επιπλέον η γνώμη τους για την επίπτωση του πολέμου στην Ουκρανία στον Ελληνικό τουρισμό κατά την φετινή περίοδο.

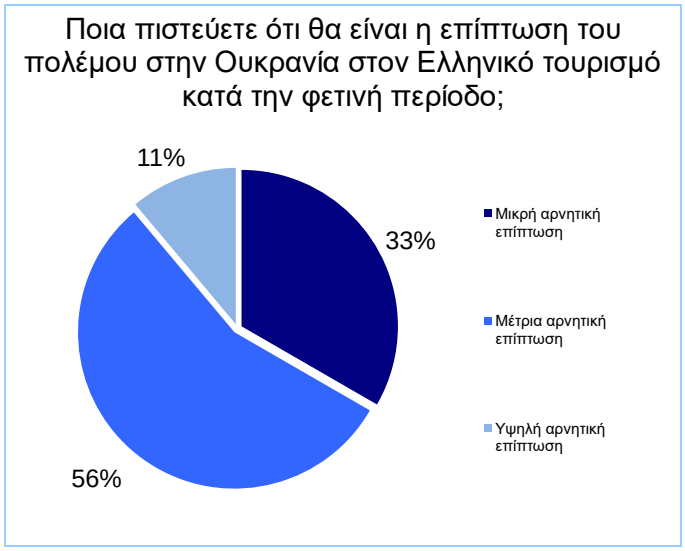

Το 33% των CEOs δήλωσαν ότι θα υπάρξει μικρή αρνητική επίπτωση, το 56% μέτρια αρνητική επίπτωση, ενώ το 11% δήλωσε ότι η αρνητική επίπτωση θα είναι υψηλή, ποσοστό που αυξάνεται σε 21% για τις βιομηχανικές επιχειρήσεις, ενώ αντίθετα μειώνεται σημαντικά για τις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών.
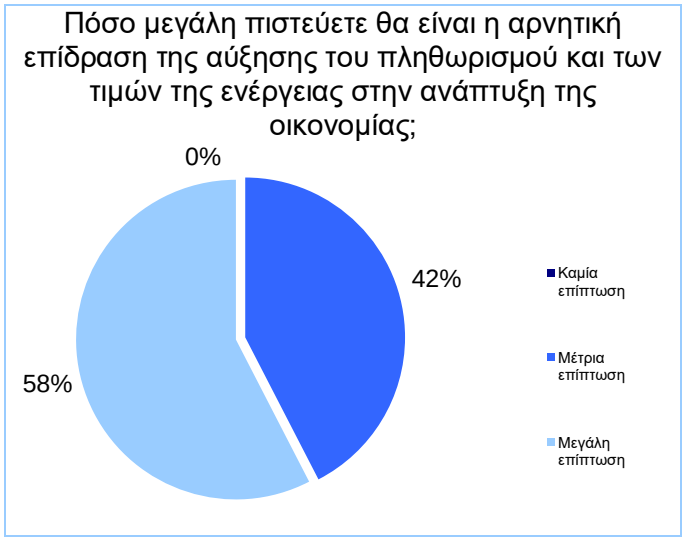
Οι CEOs ερωτήθηκαν επιπλέον για το ύψος της αρνητικής επίδρασης της αύξησης του πληθωρισμού και των τιμών της ενέργειας στην ανάπτυξη της οικονομίας. Όλοι οι CEOs συμφωνούν ότι θα υπάρξει αρνητική επίδραση στην οικονομία σε κάποιο βαθμό. Το 42% απάντησε ότι η επίπτωση θα είναι μέτρια, ενώ το 58% πιστεύει ότι η επίπτωση θα είναι μεγάλη. Ωστόσο παρουσιάζονται αξιόλογες διαφοροποιήσεις στις απαντήσεις ανάλογα με το μέγεθος των επιχειρήσεων. Στις πολύ μεγάλες επιχειρήσεις το 60% των CEOs εκτιμούν ότι η επίπτωση θα είναι μέτρια και το 40% μεγάλη.